

Évésasi

Ísu kwiyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aíyayaan-umai sísamaivakemba kaer-íyá'iyo. míráumai-imá maisuwéna maanáimbá agaimái Évésasi-naoraa-kwaasi Ísuna aampa'ó kwégun-kwaasitopa'a agaimái tuwówana Titikásmaimaéna mátímakaiye. maanáimbá isésa ó'on-o'on-daoraa tíméro séna agairáye. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Árómaanaopa'a ándáva'a ánkarowana ména maanáimbá agaimarówana mátímakaiye.

¹ kemá Póro maanáúvái agaimaráúmpo ísáaro. Áánútu kwená imáyáavinkemba kentávéna séna aantá-kwaasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae naauwó séna si'mákäivo ísáaro. Évésasi-naopakewai Ísóigona kwaási Ísu Káráísitiye tarúmai máyáawai íma ivátuve'a asiramái máyáawai ísáaro. ² Áánútu kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye úwoi túwa'naa esarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

Káráísitinte tarúsinkenaya ításinkarain-kwasai.

³ Áánútuma Ísu Káráísiti avowámá éna Ísu Káráísinteyá tarúsinkenaya kwiyómpa'a kwenópakemba asirayámbá siménaya kawe'a kwéumasinkaisata póta kwentávéta súwi kwésune. ⁴ naaová'a Áánútu maramá íma tarórurainka'a Ísu Káráísitiyeyá tarúmaiya

ménaundayavenaya kwenaúranka'a kwendéí-i'a onanayá kentáávimbá íma sáwí-aimba kwénintavena ítámakaiye ⁵ Áánútu kentááyavéna imáyáa éna naaóvá'a séna Ísu Káráísitina mayáiyavé'o é'a kesáánimbaa kesiyáámúmbaari'a ónááowe séna kwená imáyáavinkemba aamoí éna mirán-áimbá siráimba póna mirá uráiyе. ⁶ ááninkomba arumbá ámakaiwainte tarúsinkenaya anón-kawé'a umásinkenaya úwoi súwa'naa umásinkaraimba póta kwená ááimba ó'oran-aaimba mósá kwémaraumne.

⁷⁻⁸ pukáintavena sáwí-imayaaya maisiyuwénaya misáwí-ímáyááó tátokainta iyásinkenaya kentááyavéna ó'oran-imayaaa kwéimba úwoi ávááraumai súwa'naa enaya póna kentáásí sáwí-imayaaa maisíyukaiye. ⁹ naaóvá'a kwená kawer-ímáyáávinkembá aúpá'á to'mayaaa úmakaimba ívé'a kwévaarisata kwéawanaumne. Káráísiti kesí imáyáa ínkiye siráintemba póna ¹⁰ Áánútumo siráin-kanaamo tínimbá amápa-tantaa'o taróruraimba kwíyómpakene marapákéne komaéyamae úmarainana Káráísiti anóndako mindára'a kárakwiyiniye.

¹¹ Áánútu kwená imáyáavinkemba to'mayaaa úmakaimpinkemba mirá kwéiye. imáyáa éna to'mayaaa úmakaimba póna Yútaa-kwaasi kwená kwaási-i'a úndayavenaya Káráísitinte tarúsinkenaya ításinkaraintaawe. ¹² aiva'a Káráísitimba amu'maréta máyaundawai kwená ááimba ó'oran-aaimba isatá mósá kwémaraumne.

¹³ miráumai ó'onkaa-kwaasi árair-aimba kawer-ámpá'á métinkaniye mináséí-áimbá isé'a Ísu

Káráísitin-aaiyave'a áraire sé'a kwesé tarúmai máyáomba Áánútu kesimambá timénaumne simái asirámakaintemba mirá uráimba pó'a kwená kwaási-i'a umái mé'a ísaraawe. ¹⁴ Áánútunamanko keséya máyáintaveta séta árai'a Áánútu kwená kwaásiyavena simái asirámakainta kesópata tíniye. árai'a Áánútu kwená kwaásiya tátokaampinkemba iyásinkantaawe kwéseta mindáyaveta kwená ááimba ó'oran-aaimba mósá kwémaraumne.

¹⁵ agairáúnda árair-aimba pó'a keinárawa'a Ísóigo Ísuwe aráápamai mé'a Áánútuna kwaásiti imáyáa é'a máyáawe-aimba isé'a ¹⁶ Áánútumpa'a súwi símae iyé'a keinárawa'a túwa'naa umai námúnaa súnda ¹⁷ Áánútumpa'a maarán-áintávé'a áísaan une. Ísóigo Ísu Káráísití avowámá kentáásivowama ó'oran-aaimba kwáyáiwai kwemá kwenamambá timínana kentí imáyáa kawe'á umátinkena Áánútumba agaráátinkaina'a pó'a kawe'á umái awánanaaowe. ¹⁸ kentí imáyáa ságamatinkena tááyaraintave'a kwesémo ménaaombo amu'mare'o máyáantave'a mindáyave'a námúnaa kwésune. kwemá kwená kwaási kawe'ó umáimo ménaaomba to'mayaá úmarena simái asirámakaimba awánanaontave'a námúnaa kwésune. ¹⁹⁻²⁰ kwenááiyaveta áraire kwésundawaiinta kwená asirayánkó mayáímá kwémayaimbá minásíráyámbá usáyaaitarain-asirayanko isa'a awánanaontave'a námúnaa kwésune. Áánútu minásíráyándéí Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankena kwenayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'a kwíyómpa'a

móankaraiye. minásíráyámbá kwenááiyaveta áraire kwésundawaimba símakain-asirayamba mimbórá-ásíráyámbán-*ie*. ²¹ Káráísiti amáparawaira'a kárakwirená kwíyómpa'o kárakwiraawairare asirayánkwáráwáíráré aivaráwáíráré ívé'o túwí'o kwáyáiwairare naaémbo túwí'o kwéniwairare kárakwiraiye. ²² Áánútu amáparawaira'a kárakwiyinintavena kwembá usásinankena kwená kwaásiyavena imáyáa éna simámena séna usáyaaitayan-Isoigoi'a uréma amáparawaira'a kárakwiyuwo siraiye. ²³ a'nómpínkén-ímáyááómó amápa-kura'o kárakwiraintemba Áánútuna kwaásiya Káráísitina áúraamba únanaya kwemá si'nónkáámbá éna kárakwiraiye. a'nónkó kweyáára'a íma máyáísaña áúwawaako íma mirá éna mimbórá-kúwawaa'o kwáyáintemba Káráísiti amápa-kuwawaa'a aaómísamai-i'a umásinkena kwegwárá'a aaómísamai-i'a umái máyáiy.

2

Áánútuna némpa'a máyaundavakenta aúnái'o umáimo máyaunda-itá umásínkáin-kwasai.

¹ ááéma sáwí-imayaa kwée'a sáwí'a uráan-kanaavimba máyáawaina ááimba Áánútuna némpa'a mé'a pó'a ² marapákén-kwáásítí sáwí-amba kwaré'a Sáátáánigo kwaántá-kwaasiti anóndakomba kwaré'a kwemá Áánútun-aaí íma ísámai kawe'á kwéowaira'a kárakwiraiwaimba kwakáawe. ³ mirámó kwéontemba ááéma miráyá uráunda sáwí-yantaataveta sirááíyaveta éta sáwí-imayaa kwaráawánanaya Áánútu

sáwí-meyamba amáparawai tímínten-umai kanaán-umai simíníntavenaya ivátuwenaya ⁴ arumbá ávááraumai umásinkenaya kentáásí imáyáa anómба éna póna ⁵ úwoi súwa'naa enaya kawer-ámpátá mésínkaraie. sáwitaamo étaamo máyaawandawaina áalinka'a Áánútuna némpa'a máyaawandarata Ísu Káráísitimbo pukáimpinkembo usásinankaraintemba aúná'i'o umáimo máyaunda-ita umásinkenaya ⁶ Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankena kwiyómpa'a móankarena Ísu Káráísitinte tarúsinkenaya aúná'i'a umásínkaraaisata Káráísitimo kwiyómpa'o ménamo kárákwiraintemba kwiyómpata imáyáa éta máyaumne. ⁷ Áánútu Ísu Káráísitimba ai'marówana kumbéna kentááyáváiyé séna puwéna kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwéna miráumai anón-kawe'a umásinkenaya úwoi anómба súwa'naa uráisasa pósa kwená kawe'-máyái awánamae iyónááontavena mirá uráie. ⁸ Áánútu úwoi túwa'naa úwa'a kwenááiyave'a áraire suwaná sáwí-imayao tátokaimpinkemba iyátinkena kawer-ámpá'a métínkaraie. íma kentí imáyáavinkemba kwenááiyave'a áraire siráavo Áánútuma imáyáa timúwa'a áraire siráawe. ⁹ túma maé iyésa sésa kawe'a kwéunda póta kawer-ámpátá kwégune sevó séna íma kawe'-máyáígóná meýámbán-ivo Áánútu úwoi túwa'naa enayavena sáwí-imayao tátokaimpinkemba iyátinkena kawer-ámpá'a métínkaraie. ¹⁰ Áánútu kentáámó

taróruraiwai séna kawe'-máyái maimaé kwéiyesa ménaaowe siráimba póna kawe'-máyái mayánaundayavenaya tarórurena Ísu Káráísitinteya tarúsinkaraiye.

mimbórá-kwáásí-íta umásinkarain-kwasai.

¹¹ mindáyave'a imáyáa oro. kentinóvowi íma Yútaa-kwaasi ovó keinárawakwara'a íma Yútaa-kwaasi owatá Yútaa-kwaasiya Áánútuna kwaasiya úndayaveta súra'a kárámai araa'énaya kwéeta keinárawataveta úwoi-kwaasi owé-imáyáá éta séta íma túra'a kárámai araa'éna owái owéyá kwésumpo mindáyave'a imáyáa oro. ¹² minkánávimbá keinárawa'a Káráísitina némpa'a mé'a ó'owima é'a íma Áánútumo ítámakain-kwaasi é'a Áánútu simái asirámarena tarúmakain-kwaasi íma é'a marapá'á máyówana Áánútu kesé íma máyowa'a kwsémo maéyave'a íma amu'maré'a máyówana ¹³ ááéma Áánútuna némpa'a máyówai Ísu Káráísiti keinárawatavaiye séna puwéna póna tí'maena kwená egwaa'a tinkaraisa'a pó'a kwsé tarúmai méraawe.

¹⁴ Ísu Káráísiti puwúntavena Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye kentáásí avumpimbó kwénamo taaínkaar-umaimo namuro-kwáásí-í'o umásinkemayonta maisiyuwéna mimbórá-kwáásí-í'a umásinkenaya ¹⁵ Yútaa-kwaasiye kentáásí ámáámba tuwéna Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye aúnái'a umái mimbórá-kwáásí-í'a umásinkenaya kwempá'á tarúsinkenaya póna paru umásinkanintavena mirá urákiye. ¹⁶ Ísu Káráísiti taaira'a pukáintavena síyámbo

kwéunda-yantaa'a ánásamasinkenaya Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye mimbórá-kwáásí-i'a umásinkenaya sí'maenaya Áánútunopa'a mósinkenaya ¹⁷ mirá éna téna áséi-kwasai paru kwéumasinkain-ainta simátimena keinárawa'a ó'onkaa-kwaasi Áánútuna némpa'o máyáawai tasimátimena kesáá Yútaa-kwaasi Áánútuna egwaa'á máyaundawaiya tasimásimenaya ¹⁸ Ísu Káráísiti mirá uráintavena Áánútun-amanko súwa'naa isanayá Káráísiti kentáá Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye sí'maenaya kentáásivonopa'a kwégwisata kwená egwaa'á máyaumne.

¹⁹ mindáyave'a ááéma kwááyu-kwaasi é'a ívé'a íma mirá é'a Áánútuna kwaásiye keinárawakwara'a Áánútuna kwaási-i'a umái máyáamba kesáawé keináraware Áánútuna akún-kwáásí-íta umáíya máyaumne. ²⁰ Áánútumo naankáámbó kwéumaraimbá Ísu Káráísiti ávonkaamba isasá Áánútuna aantá-kwaasiye Áánútun-aaí simátíméwaiye naamayáánkaamba owa'á keinárawa'a naankáámbá kwéowe. ²¹ ávonkomo amápa'-nanamimo asááuraintemba kesáá Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaunda Áánútum kwená aoka'-námbá kwaási súneiya naankáámbá kwéumaraipy. ²² keináraware kesáawé kwséya tarúmai máyaundaya Áánútun-amanko kwaási súneiya naankáámbá kwéumarena mimpímbá kwémaiye.

Póro ó'onkaa-kwaasivimba mayái mairáin-kwasai.

¹ mindáyave'a kemá Póro ó'onkaa-kwaasi Ísu Káráisitin-aai simátimewandarakemba áwáá'a sésa ándáva'a mósinkarowa'a Ísu Káráisitina mayái-kwáásí é'a keinárawatave'a námúnaa kwésune. ² Áánútumo úwoi túwa'naa íníntavena mimbáyái símakowana mimbáyáígó kawe'á kwéumatinkaimba á'a ísaraawe. ³ Áánútumo to'mayaan úmakena aúpá'ó makáimba agaráásinkowa'a ááéma mináímpínkémbá ákíaimba aúváívimba agaimakáumne. ⁴ ááéma Ísu Káráisitin-aai aúpá'á makáimba simásimuwa'a ísaraumne. maanáúváímó agayáúnda ísámai kawe'á oro. ⁵ Áánútu naaóvá'ó máyowai mináímbá íma simátimena ívé'a Áánútun-amanko kwená aantá-kwaasiyaawe kwenáái simátíméwaiye simásímakaiye. ⁶ mináséíkwásái maarán-áimbán-íye. Yútaa-kwaasiyaamo áséi-kwasaimo ísaraundantentaan-umai ó'onkaa-kwaasi ísaraantavena Áánútu kawe'á umátínkáísasa ó'onkaa-kwaasiye Yútaa-kwaasiye mimbóráí'a umái máyaundayaawe. Áánútu séna Ísu Káráisitina mayáiyávé'a mirá ónaumne simái asirámakaimba póna íma Yútaa-kwaasiye su'mainivo ó'onkaa-kwaasiyavenagwara'a simái asirámakaiye.

⁷ áséi-kwasai simátimenaundayavena Áánútu úwoi súwa'naa ena kwená asirayámbá siména kwená mayái-kwáásí-í'a umásinkaraiye. ⁸ Áánútuna kwaási kembá usáyaaitaraawa'a kító-kwaasi pó'a ó'onkaa-kwaasi áséi-kwasai Ísu

Káráísitina mayáí ó'om-bayai usáyaaitaraim-bayai-aimba simátimenaundayavena usásisinkaraiye. ⁹ Áánútu simásimena séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó maré'o mirá ónqumne siráunda-aimba simái ságamatimiyo Áánútu simásímakaiye. Áánútu amápa-tantaa'o taróruraiwai aiva'a mináimbá aúpá'á makáimba kwaíkwai'o eémáyáimba ¹⁰ ívé'a kárákwiraawaiye asirayánkwáráwáiyé kwiyómpa'o máyáawai Áánútuna kwaási tuwánésa sésa Áánútu ó'oran-kawer-imayaagwarawain-ive kwésewe. ¹¹ áalinka'a Áánútu imáyáa éna to'mayaa éna séna mirá ónqumne séna Ísu Káráísiti kentáásí Ísóigomba imáyáa amúwana mirá uráiyé. ¹² Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaundayavetaawe kwenááiyaveta áraire kwésundayavenawe íma sá'a kaisatá Áánútunopata úwoiya kwégune. ¹³ mindáyave'a simátime'a sé'a keinárawa'a ásséi-kwasai simátimewandarakemba áwáá'a sésa sí'a iní'a umásínkaraavo asiramái mé'a íma ivátuwaaro. umbai-yántáá'ó kesópa'o kwáyáimba kanaán-ivo úwoi aamoí oro.

Káráísiti aruntá kwésimin-kwasai.

¹⁴ mináíntavé'a imáyáa kwée'a Áánútu kentáásivowa aúranka'a kívaire'a mé'a námúnqaa kwésune. ¹⁵ amápar-akumba marapá'á máyáawaiye kwiyómpa'a máyáawaiye miwití ááimba Áánútuma isa'a kwenaúranka'a kívaire'a mé'a maarán-dámúnáá kwésune. ¹⁶ Áánútun-amanko kentirumpimbá ména ó'oran-anondako póna asirayámbá timína'a asiramái mé'a ¹⁷ Ísu Káráísitin-aaiyave'a áraire kwésentavena

kentirumpimbá ména kwemá tirumbó kwétimewaina ááimba isa'á kwentávé'a asiramái tirumbá kwéame'a ménaaontave'a námúnaa kwésune. ¹⁸ Káráísite amáparawaivimba arumbá kwétimimba anómبا kwétimiye. Káráísite asirayámbá timína'a keináraware Áánútuna kwaásiye amápa'a sé'a Káráísite kentáávimbá arumbá kwésimimba anómبا kwésimimba póna íma ánásaniye sénááontave'a námúnaa kwésune. ¹⁹ Ísu Káráísite amáparawaivimba arumbá kwétimimba anómба kwétimimba íya kanaán-umaiya awánaśaraundayaanivo ívé'a kítoka'a awáné'a naaémba awánamai kawé'a ónááontave'a námúnaa kwésune. asirayámbá Áánútumpimba anómба kwéna keinárawapimba anómба kwénintave'a námúnaa kwésune.

²⁰ imáyáamo kwéetaamo Áánútumbo kwéaisaa-undaya sáwíyan-tantaa'an-ivo kwená asirayándéímó kwésuwa'naa-enayaamo kwéimba mindá usáyaaitarain-tantaa'an-iyé. ²¹ Áánútuna kwaásiya Ísu Káráísiteyega tarúmaiya méta ívétaamo máyaunda-kwaasiye naaémbo paáronaaon-kwaasiye séta kwenáwí'a anómба úmae kwéiyimba árair-aimba iyéyá símae iyónaundayaaawe.

4

Káráísite áúwawaata úne siráin-kwasai.

¹ Ísóigona mayáímá kwémayaundarakemba ándáva'a sínkaraawa'a mé'a maanáímbá kwakwiyé'a kwésimatimune. Áánútu tááyena séna maarán-umai máéro siráivo mirán-oro. ² kentúma íma maimaé iyé'a paru umái

mé'a imáyáa kwée'a túwa'naa e'a sáwí'o umátinkáambo é'a íma imáyáa é'a úwoi túwa'naa oro. ³ Áánútun-amanko imáyáa tímísa'a mimbórá-ímáyáárá'a mé'a mirá é'a paru úmae iyónááontave'a íma ivátuwaaro. ⁴ Áánútun-amamba mimbórá máyáísata kesáá mimbórásúráámbá umáíya máyaunananaya sáyaráimba póta kwesé ménauundayaveta amu'maréta méta mimbórá-yántáátvéta amu'maréta ménaumne. ⁵ Ísóigo mimbórá máyáísana Áánútun-aaiyaveta áraire kwésunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó kwéveraundaya mimbórá-ámbá isaná ⁶ Áánútu mimbóráwái ména amáparawaiya kentáásivowama ména amáparawairata kárakwirena amáparawaiya kawe'á umásinkenaya kwená kwaásivimba máyáyiye.

⁷ Áánútu máyáísana Ísu Káráísiti kwená imáyáavinkemba kwená mayáiyá mayánaundayavenaya kwená asirayámpínkémbá moórá-morawaiya asirayántá símakaíntaaawe. ⁸ mindáyávena naaová'a Áánútun-aai aúváívimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a tátokowai tí'maena iyéna kwaási aamoi-yántáá'a tímatukaiye agaimaréna siráye. ⁹ iyúnka'o siráin-ainkona ááimba maarán-áímbán-iye. aiva'á marapá'a kunkéna ¹⁰ kwiyómpa'a iráimba mimbóráwái má póna amápapimpa'a kwená asirayámbá kwáyáyiye. ¹¹ aamoi-yántáá'a tímatukaiye siráin-ainkona ááimba maarán-áímbán-iye. kwená mayáímá mayánaáontavena asirayámbá kwaási

timúwasa évakarawaimo timún-asirayandei aantá-kwaasiti mayái máyówasa évakarawaimo timún-asirayandei Áánútu simátímakainaimba simátímúwasa évakarawaimo timún-asirayandei Áánútun-aai íma ísaron-kwaasi simátíma'mesa kuwasá évakarawaimo timún-asirayandei Áánútuna kwaásira'a kárakwiyuwasa évakarawaimo timún-asirayandei Áánútuna aambá agaráátinkowasa miráumai Ísu Káráísitina mayáimá mairáawe. ¹² Áánútuna kwaásiya kwená mayáimá kwémaeta moórá-morawaiya túwa'haa umai mimbórá'a umáíya méta asiramátinkaundayavenaya asirayándéí mirá uráye. ¹³ mindáyaveta méta Áánútu ááninkon-aaiyaveta áraire kwésundayavetaawe kwembá awánamai kawe'á kwéundayavetaawe mimbórá-imáyáá éta tarúmai méta sáákaevayan-kwaasi-i'a umái méta Káráísitinkaani'a umáíya ménaumne. ¹⁴ miráyáámó onasayáámó ésa iyámpóiimo kampa'ó kwésimatiyuwaantemba kentáá íma mirán-umai kampa'á simásiyuwanaaowe. mirámbaaran-aimba íya kwaréta kwaási sáwí-ampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaavinkembo kwésiyanaimba íma iséta mirán-áimbá íya kwaránaumpo ¹⁵ árair-aine su'mai kwéseta kwaásiti imáyáá kwéeta amápa-tantaa'a sáákaevayan-kwaasi-i'a umái méta Káráísitinkaani'a umái ménaumne. kwemá kentáárá'a kárakwiraisata ¹⁶ kesáá Káráísiti áúwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráísiti éna amápa-kuwawaaka'a kárakwiraiye. tiyáámba tísamaima tínunkoma tátokaisana ti'nónkómó imbá amápa-kuwawaapa'a imáyáá

tímísana tiyáánko kwená mayái máyáísana tísamaigo kwená mayái máyáísana mirámó kwéenamo anómbo kwéimba miráumai Káráisiti kwená kwaási imáyáa tímísasa moórá-morawai kwétuwa'naa-esa kwéasiramatinkesa máyáawe.

Káráisitinte tarútinkena aúnáí'a umátínkarainkwasai.

¹⁷ Ísóigo aúranka'a asiramái simátimumpo ísáaro. Áánútuna aambó ímo kwégwaraawaimo máyáantemba íma miráumai máero. miwímá sáwi-imayaavimba mésa ¹⁸ íma ísámai kawé'a ésa Áánútun-aaiyavesa tirunté marésa ti'nómbá umbaí tamái máyáantavesa miwítí imáyáao túnkwisqsa Áánútumo aúnáí'o kwéumatinkainayampa'a íma mésa ¹⁹ sáwi'o kwéon-imayaawe su'mai ésa ó'on-o'on-tantaa'o sáwi'o kwéomba aamoí ésa mirámó kwéontavesa íma tigaeyávesa kwéowe.

²⁰ miwí mirá kwéombanivo keinárgawa'a Ísu Káráisitipa'a té'a kwená aampa'a kwégwe'a ²¹ kwenáái isé'a áraire sumbá Ísumpakemba árair-aimba simátíma'maesá íyúwa'a ísaraawe. ²² ááéraan-imayaomo sáwi-yantaatave'o tirááiyøve'o uwanamó kampa'ó simátíyukaimba ivátuwe'a ²³ mirámó íyanamo éna Áánútu kentí imáyáa aúnáí'a umátinkena ²⁴ kwembó arááimo kwétaini'a ónááontavena aúnáí'a umái Áánútunkaani'a umátinkaina'a árai'a Áánútuntave'a imáyáa é'a arupí umái ménaaowe.

²⁵ mindáyave'a kampar-áimbá tínaaembá umáme'a kentí kwaásivimba árair-aine su'mai seró. Ísu Káráisitina akún-ándá póta mimbórái'a

umái méta póta miráyá onó. ²⁶ áwáá'o síyamba íma sáwi'a é'a ááéma paru umái mé'a áwáát-tantaa'a kwaíkwai'a ivó sé'a ákíra'a túwáaro. ²⁷ Sáátáánigo tavisína'a sáwi'a únavo sé'a áwáá'o sembá ákíra'a túwáaro. ²⁸ umóyámbó kwéowai maarán-oró. íma umóyámbá é'a évaka-tantaa'o mayánááontave'a mayáímá kwémæ'e minkákémbá mairé'a ímo makén-kwaasi túwa'naa e'a tíméro. ²⁹ sáwi-aimba íma sé'a kawé'ó umátinkanin-aine su'mai sé'a mirámó é'o é'a mináímbó isánááon-kwaasi kawé'a umátinkaiyasa asiramái ménaaowe. ³⁰ Áánútun-amanko arumbá umbaí taiváínivo íma sáwi'a oro. Áánútu amápa-tantaapinkemba iyásinkanin-kanaamo tínimbá Áánútun-amanko kentirumpimbá máyáintave'a sé'a Áánútuna kwaásima úne sénááontavena Áánútun-amanko arumbá umbaí taiváínivo íma sáwi'a oro. ³¹ keinárawapimba maarán-tántáá'ó é'a tinaaembá umáméro. kayoráí-yántááré tirumbó sáwi'o iiyé áwáá'o siiyé aaísambó siiyé simáímo sáwi'o umátinkaiye amápa-tantaa'o sáwi'o iiyé ³² íma mirá é'a tirumbá umátinke'a túwa'naa e'a Ísu Káráísitimo kentí sáwi-imayaamo maitiyúwáísanamo Áánútumo ímo anondá sáwi-meyambo tímíntemba ó'owimo sáwi'o umátinkaraamba íma imáyáa é'a anondá sáwi-imayaumá umátinkáaro.

5

ságayan-ayampa'a máero siráin-kwasai.

¹ Áánútu arumbá kwétimisa'a kwená iyámpói ontávé'a pó'a kwemó intembá miráumai

kwée'a ² moórá-morawaiivimba kentirumbá kwétime'a máero. Ísu Káráisitimo kentáávimbó arumbó kwésimenayaamo énamo kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáníntavenayaamo puwúwanamo Áánútumo aamoimó uráintemba moórá-morawaiivimba kentirumbá tíméro.

³ Áánútuna kwaási ontávé'a áwáyo-tantaare sáwí'o iiyé túran-andawe únavo sé'a mirántántáákón-áái íma seró. ⁴ sáwí-aine uwo'aór-áiné aká'aán-aine súnavo sé'o Áánútumpa'o súwimo sénááomba mindá kawe'á íníye. ⁵ árai'a áwáyo-tantaa'okwéowaiye sáwí'o kwéowaiye túran-anda kwéowaiye mirámó kwéon-kwaasi Ísu Káráisitiye Áánútuwe kárakwirayapa'a íma mésa túran-anda kwéowai marapá-tántáátavésa aamoí ésa íma Áánútuntavesa aamoí kwéowai Káráisitiye Áánútuwe kárakwirayapa'a íma ménaaowe.

⁶ mirá-sáwí'ó kwéon-tantaatavesamo sénááomba kampa'á simátíyúwáivainivo kárakwiyoro. Áánútun-aaí ísámai sáwí'a kwéowai mirá-sáwí-áimbá kwésembo póna Áánútu áwáá'a sínivo kárakwiyoro. ⁷ mirámó kwésewaise íma mé'a miwí íma kwáráaro. ⁸ ááéma túnkonyayampa'a máyómbanivo ívé'a Ísóigona kwaási ontávé'a ságayan-ayampa'a máyáamba pó'a ságayan-kwaasi-i'a umái máero. ⁹ ságayan-ayampa'o mé'o é'a arupí umái kawe'á umái mé'a árair-aimba simái mé'a ¹⁰ imáyáa é'a sé'a Ísóigo aamoí ínkwáe-i'a úne sé'a mirá-oro. ¹¹⁻¹² túnkain-ayampa'a máyáawai íma áúgwara'-mayai kwémayaavo íma miwisé mirá é'a avora'a simátíme'a sé'a sáwí'a kwéowe sé'a

aúpá'ó kwéombo sé'o é'a tigaeyávé'a ónááovo
 avora'á simátíme'a sé'a sáwi'a kwéowe sé'a
¹³ avora'á agaráátinkaiyasa mintántáákóná
 ááimba awáanasuwesa koyauwerésa ¹⁴ ságayan-
 ayampa'a taménaaowe. mindáyavesa sésa
 tuúmó kwaésamo pukáara'naraambo umáimo
 mémpinkemba usásinewana Káráísiti
 sán-kamátinkaniye
 kwésewe.

¹⁵ mindáyave'a kárakwiye'a sáwi-imayaamo
 umáimo máyáawaimo ontembá íma é'a kawer-
 ímáyáá umái máero. ¹⁶ ív'e'a kentáásópa'a
 umbai-yántáá'a kwáyáintave'a Áánútunopa'a
 ténaáontave'a úwoi maúnavo sé'a Áánútuna
 mayái máyáaro. ¹⁷ mindáyave'a íma sáwi-imaya
 é'a Ísóigombo arááimo kwétaini'a umái máero.

¹⁸ mindáyave'a sáwi'a ónááovo uwo'aó'-
 nóbá né'a uwo'aó'á únavo sé'a Áánútun-
 amanko kentáávimbá anómبا umásinkainkwae
 sé'a máero. ¹⁹ keinárawapimba Áánútun-aai
 aúváívimbá agaimakáan-aimba sé'a monor-ímá
 sé'a Ísóigontave'a tirumpimbá aamoí kwée'a imá
 seró. ²⁰ Ísóigo Ísu Káráísitina asirayántávé'a
 imáyáá kwée'a amápa-tantaatave'a Áánútú
 kentáásivompa'a súwi símae íyóro.

aarakwátí kwaasái.

²¹ keinárawá'a Ísu Káráísiti áwí'a mósá
 kwémare'a Ísuná akúní'a umái mé'a
 minákúmpákén-kwáásí táái ísáaro. ²² aaraiyómbá
 ísáaro. Ísóigon-aaimo kwéisaanten-umai
 kentuwai'máá táái ísáaro. ²³ Ísu Káráísitimo
 kwená kwaásira'o kárakwirainten-umai kwaaimá

kentuwainímbááka'a kárakwiyoro. Káráísiti kwená kwaási kawer-ámpá'a métinkaraiye. ²⁴ Ísu Káráísitina kwaásimo kwenááimo ísáanten-umai aaraimá amápa-tantaatave'a kentuwai'máá táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráísitimo kwená kwaásimo arumbó timénamo miwiyávénawe simáimo pukáinten-umai miráumai kwaaimá kentuwainímbá'a tirumbá tíméro. ²⁶ Ísu Káráísiti kwená kwaási nondéi kawe'á umátinkena kwenááinei Áánúntunde-i'a umátinkanintavena ²⁷ kwená kwaási kawe'á ésa miwívimbá sáwi-aimba íma kwáyainasa kasenku'i'a umái ó'oran-kawé'a umátinkanintavena pukáiyе. ²⁸ miráumai Ísu Káráísitimo kwená kwaásimo arumbó tímíntemba kwaaimá kentuwainímbá'a tirumbá tíméro. kwaási kentúyavesamo imáyáa ontен-umai kentuwainímbááti imáyáa oro. tuwainímbááti imáyáamo kwéowai kesávái-ímáyáágwárá'a kwéowe. ²⁹⁻³⁰ kwaási kentúwawaatavesa íma týántavesa ésa kawe'á umái kárakwiresa toómbá námaesa kwéiyowe. kesáá Káráísitina kwaási éta kwenáúwawaakaamba únanaya póna kwemá miráumai kentáárá'a kawe'á umái kárakwiraiye. ³¹ naaová'a Áánútun-aai aúváívimbá agaimaréna séna

mindáyavena kwaagómó imbá anóvowi
tiyuwéna awainínkóe tágárotamai
mimbórá-túmá ma'mái kwémækiye
siraiye. ³² mináímpimbá moórá anón-aimba kwáyáísana mináínkóná ááimba maarán-iyе. Ísu Káráísitiye kwená kwaásiye moórái'a umái mayáawe siraiye-imayaa kwéune. ³³ íma mindáyavenawe su'mai siráivo keinárawa'o

kesávái-ímáyáámó ontembá kentuwainímbááti imáyáa oro. aaraiyómbá kentuwai'máá táái ísáaro.

6

tinóvowiye tíráá'maati kwaasái.

¹ iyámpóiyomba ísáaro. Ísóigona iyámpói-i'a ontávé'a kentinóvowi táái ísáaro. mirámó ónááomba mindá kawe'án-iye. ²⁻³ naaová'a Áánútu ámáámba séna kentinóvowi túwí'a anómba oro aiva'á simái asirámakaintavena séna mirámó é'o é'a kawe'á umái ayáátááka'a marapá'á ménaowé siraiye.

⁴ iyámpói tivoísái ísáaro. kentí iyámpói'ra'a kawe'á umái kárakwirewana miniyámpói tirunkó íma sáwi'a ína'a Ísóigo Ísun-aai simátíma'mae kwéiye'a arupí umátinkaiyasa anómba ónááowe.

mayái-kwáásiyé miwítí kawáá-kwáásiyéi kwaasái.

⁵ évakarawai miwítí mayái mayáígwáe sésa meeyámbakaan-kwaasi ísáaro. Ísu Káráisitin-aai ísáanten-umai kentí anón-kwaasi-taai isé'a táátavai é'a tiyántámbá kwétaamba kentí anón-kwaasiti mayáiyávé'a íma kaer-ímáyáá é'a miwí táái ísáaro. ⁶ miwí túranka'a aamoi umásinkaigwae su'maiyave'a íma mirán-kawé'a é'a úwoi-kanaagwara'a mirán-kawé'a é'a Ísu Káráisitina mayái-kwáásí ontávé'a Áánútumbo arááimo kwétaini'a umái karuwa'a oro. ⁷ kesí anón-kwaasiti mayáiyé su'mai ímanivo Ísóigona

mayái-kwáásiyá úne sé'a tirunkó kawe'á kwéina'a mayáímá máyáaro. ⁸ maanáimbá imáyáa oro. meéyámbakaan-kwaasiye úwoi-kwaasiye kawe'-máyáí kwémayaantavena Ísóigo kawe'-méyámbá timíníye.

⁹ meéyámbakaan-kwaasiti anón-kwaasi ísáaro. kentí mayái úwoi kwémayaan-kwaasira'a kawe'á umáj kárakwire'a íma inkaisí-áimbá kwésimatinke'a maarán-imáyáá oro. miwití anóndako kentí anóndako mimbóráwáí éna kwíyómpa'a ména íma taaínkaar-umai-meyamba timínivo arupí umai-meyamba timíníye.

Ísóigona asirayánká'á máero siráin-kwasai.

¹⁰ maan-áimbá simátímenda ísáaro. Ísóigoemo tarúmaimo máyáamba kwená asirayámbá kwétimisa'a asiramái kwémaewe. ¹¹ Sáátáánigo tavismái kampa'á simátiyuwaivainivo asiramái ménaaontave'a áái'o tiyáí-yántáá'ó Áánútumo tímimba máyáaro. ¹² íma marapákén-dámúró-kwáásiyé áái'a tiyéta túnkurain-ayampa'o kárakwiraiwaiye kwaántá-kwaasiye sáwí-asirayankwarawaiye mirá-sáwí'ó kwéowaiye ááita kwétiyaumne. ¹³ mindáyave'a áái'o tiyáí-yántáá'ó Áánútumo tímimba ívé'a mairé'a sáwí-kanaamo tímimba asiramái mé'a íma Sáátáánigon-aaiyave'a owé sé'a íma inkaisé'a kowé'a asiramái máero.

¹⁴ miráumai to'mayaa umái máero. tímúr-andamo uráantemba árair-aimba tirumpimbá tátoraaro. kweukáán-tántáá'ó tira'a'ó uré'o máyáantemba arupí umái asiramái máero. ¹⁵ tísamaimo ánáan-kwiré'o nááóntemba áséi-kwasai paru kwéumatinkain-aimba kosimátíméro.

16 kweu'ó araa'naan-uráawanamo paroigómó túvimbo ímo péráintemba Áánútun-aai tátokewana Sáátáánigon-aaigo íma túvimba peráníye. 17 ti'nónká'ó kánumo'a kwimáimo kárakwiraanten-umai kawer-ámpá'á métinkena kwégarakwiyye. taánasataneimo túvimbo airaráanten-umai Áánútun-amanko kwenááimo siráimba kosimátimiyasa mináinkó tirumbá airaráníye. miráumai Áánútumo tímimba mairé'a to'mayaa umái máero. 18 Áánútun-amankona asirayándéí námúnaavinkemba Áánútum kwétuwa'naa-intavai áísaa úmae íyóro. mirá ónááontave'a íma ó'on-o'on-imayaa é'a Áánútuna kwaásiyave'a amápa'a námúnaa símae iyé'a íma ivátuwe'a 19 kentáváígwrá'á súwa'naa umai námúnaa seró. áséi-kwasai simátimenaunda Áánútum aaí simínana íma sáá'a kwégaina'a avora'á simátime'a Áánútumo aúpá'ó makáin-aimba avora'á simátimenaumpo mindáyave'a súwa'naa umai námúnaa seró. 20 mináimbá simátimenaundayavena Áánútum usásisinkowa'a simátimewandarakemba áwáá'a sésa ándáva'a másínkaraawe. áséi-kwasaimo simátimunda mindá kesí mayáímán-ivo mindáyave'a súwa'naa umai námúnaa síyana íma sáá'a káína'a simátíméno.

21 kemó mé'o kwéunda-aimba isánááontave'a moóráwai áwi'a Tikikásá kosimátiminiye. kwemá kentáásí kwaásí Ísóigona mayáí-kwáásí póna íma tuwéna kawe'a umái kwémayaiye. 22 Tikikásamba ai'maráúnana kentópa'a kweémena kentáásáái kogwésimatimena kentí

imáyáa koasiramátinkaina'a asiramái ménaaowe.

23 kentáásí kwaásiyono. Áánútu
kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye aráápamai
máyáawai tirumbá kwétimesarai paru
kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

24 Ísóigo Ísu Káráísitimbá tirumbá kwéamesa
íma aúwáan-kwaasivimba úwoi kwétuwa'naa-
intave'a námúnaa kwésune,
kemá Poro súnda-aimba ánásaiye.

**aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini**
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7